

Zpráva z pracovní cesty zástupců MAS Pošumaví z.s., města Sušice, městyse Klenčí pod Čerchovem, obce Bolešiny a cestovní kanceláře DCK West, družstvo do rumunského Banátu v župě Caras - Severin

Termín pracovní cesty:

2.5 – 7.5.2017

Účastníci:

Josef Sommer – starosta obce Bolešiny a místopředseda MAS Pošumaví z.s.

Věra Marešová – místostarostka města Sušice

Jan Bozděch – starosta městyse Klenčí pod Čerchovem

Markéta Baštařová Janotová – manažerka CLLD MAS Pošumaví z.s.

Ivo Šašek – manažer MAS Pošumaví z.s.

Jan Kolář – manažer MAS Pošumaví z.s.

Jiří Štěpánek – zakládající člen cestovní kanceláře DCK West, družstvo

Průběh cesty:

2. 5. 2017

Odjezd z Klatov a ze Sušice se uskutečnil v časných ranních hodinách a cesta přes Rakousko, Maďarsko do Rumunska do města Moldova Nuoa (Nová Moldava). Po příjezdu v 19,00 hodin rumunského času a došlo k setkání s členem Demokratického svazu Slováků a Čechů v Rumunsku panem Františkem Draxelem. Následoval přejezd do penzionu Baba Caia u obce Coronini, ubytování a večere s představiteli města Moldova Nuoa v čele s panem starostou Constatinem Adrianem Tormou, panem místostarostou Adrianem Moises a představiteli Asociace místní skupiny pro podporu a vývoj integrovaného rozvoje rybolovu v oblasti soutěska Dunaje vedená panem Corneliem Martinem a panem Adrianem Calescu. Vzájemné představení a neformální diskuse o problémech v regionálním rozvoji.

Slavnostní večeře v penzionu Baba Caia

3. 5. 2017

Dopoledne oficiální přijetí české delegace panem starostou Adrianem Tormou na radnici v Moldově Nuoe. Projednány možnosti vzájemné spolupráce zejména s městem Sušice, které je přibližně stejné velké jako Moldova Nuoa. Možnosti kooperace zejména v měkkých projektech, výměně zkušeností v kulturní a sportovní oblasti, spolupráce v marketingu a propagaci cestovního ruchu a další. Paní místostarostka Marešová předala panu starostovi pozvání k návštěvě města Sušice k projednání konkrétních možností spolupráce ve styčných bodech obou měst. Mohou to být zkušenosti s výstavbou sportovišť v Sušici nebo se společným odpadovým hospodářstvím, s podporou regionální produkce a celá řada dalších. Problémem jak v Rumunsku, tak i v České republice a tudíž i v Banátu a v Pošumaví je odchod mladých lidí z venkova do velkých aglomerací, proto i toto téma je pro obě strany zajímavé. V případě podpisu oficiální deklarace o spolupráci mezi městy je v Rumunsku požadován pro obec souhlas ministerstva zahraničních věcí, což zdůrazňovali i další starostové, kteří byli v průběhu mise navštíveni. Co se týká spolupráce mezi místními akčními skupinami, tak skupina působící v Nové Moldavě nemá doposud schválenou strategii místního rozvoje a nemůže se tedy podílet na projektech spolupráce.

Po jednání na městském úřadě v Nové Moldavě

Další část programu byla věnována prohlídce města, zejména nově vybudované rekreační promenádě podél Dunaje a městskému turistickému informačnímu centru. V turistickém centru byli členové mise seznámeni s přírodními a historickými zajímavostmi v okolí Moldavy a shlédli promovideo o místní zajímavosti, ostrovu na Dunaji, kde volně žijí koně.

Před turistickým informačním centrem ve Staré Moldavě

Společný oběd s představiteli Asociace pro rybolov na Dunaji se uskutečnil v penzionu Baba Caia. V penzionu byl přítomen i pan místostarosta Adrian Moises, který vysvětlil princip zastoupení národnostních menšin ve volených orgánech v Rumunsku. Následoval odjezd na Gernik (Garnic). Cestou se uskutečnila zastávka u jednoho z mnohých vodopádů. Na Gerniku byla delegace ubytována v Penzionu 100 u Gabiho-Rumunský podnikatel z Temešváru. Večer proběhla společná večeře s představiteli obce v čele panem starostou Nicolaem Tismanariem,

místostarostou Ventelem (Václavem) Piecem (Piečkem) a tajemníkem Ventelem „Vénou“ Piecem tajemníkem obce. Přítomen byl i ředitel školy pan Josef Bouda a pánové Corneliu Martin a Adrian Calescu.

Večeře na Gerníku

4. 5. 2017

V dopoledních hodinách byla delegace přijata panem starostou Nicolaem Tismanariem za přítomnosti pana místostarosty a pana tajemníka na obecním úřadě v Gerníku. Byly projednány možnosti spolupráce tentokrát zaměřené na městys Klenčí pod Čerchovem a obec Bolešiny. Rovněž zde se jako vhodné jevíly tzv. měkké projekty, které by se týkaly podobných aktivit jako v Moldově. Navíc zde bylo hovořeno o možné spolupráci ve folklóru, manufakturní výrobě keramiky a ochraně životního prostředí.

Jednání na obecním úřadě na Gerniku

Po oficiálních rozhovorech následovala prohlídka obce, historického vodního mlýnku na obilí, hasičské zbrojnice, kam byla v minulosti dodána „hasičská liazka“ ze Strážova za nemalé podpory člena delegace Jana Koláře. Knihovník obce pan Josef Merhaut se pochlubil velmi pěkným knižním fondem českých i rumunských knih v místním kulturním domě a provedl delegaci Českým domem v Gerniku, který je vlastně unikátním vlastivědným muzeem dokumentujícím způsob života banátských Čechů v minulosti.

Exkurze do Českého domu v Gerniku

Po obědě v gernické hospodě se skupina přesunula zpět k Dunaji, kde se na chvíli zastavila u jedné z mnohých krasových jeskyň nazvané Muší díra (Gaura cu musca). Následoval výjezd na Svatou Helenu (Sfanta Elena), ubytování v domě Demokratického svazu Slováků a Čechů

v Rumunsku. Odpoledne měli účastníci možnost se seznámit s vesnicí a jejím nejbližším okolím. Kolem vesnice italská energetická společnost vybudovala park s jednadvaceti větrnými elektrárnami. To je dodnes předmětem diskusí jak místních obyvatel, tak zejména návštěvníků – turistů. Večeře proběhla v domě místostarosty obce Coronini, pod kterou Svatá Helena spadá pana Petra Hrůzy. Pan Petru Hrůza je zároveň předsedou pobočky Demokratického svazu Slováků a Čechů na Svaté Heleně. Členové mise měli možnost se u pana Hrůzy seznámit s celou řadou knih, které dokumentují osidlování a život Čechů v Banátu. O tom, že historické události výpravu zaujaly, svědčí fakt, že knihy si většina zakoupila k domácímu studiu.

Svatá Helena

5. 5. 2017

Po snídani u pana Hrůzy si členové delegace prohlédli místní školu. Ve škole působí paní učitelka češtiny Katka Rohalová, která je vyslána do Rumunska Českou republikou, aby na základě vzájemných dohod udržovala český jazyk i mezi nejmladší generací. Základní školu na Svaté Heleně navštěvuje 22 dětí z místních českých rodin. Po prohlídce školy se výprava přesunula k Dunaji do obce Coronini, kde ji přijal na obecním úřadě pan starosta Ilie Boboescu v přítomnosti pana místostarosty Petra Hrůzy. Před přijetím vykonala delegace ještě krátkou návštěvu v nově zřízené mateřské škole. Diskuse na radnici se opět zaměřila na problematiku menších obcí. Coronini jako jedna z mála vesnic má podle slov pana starosty dokončenou infrastrukturu, která jí dovoluje další rozvoj, tzn. vodovod a kanalizaci. Dnes připravuje velké projekty na podporu cestovního ruchu jako například rekonstrukci zříceniny hradu sv. Ladislava (Lászlóvára) za téměř 5 milionů euro. Pevnost byla poničena za osmanských válek a v současné době by mohla vytvořit protiváhu hradu Golubac na protilehlé straně Dunaje v Srbsku. Pan starosta nevyloučil spolupráci v žádné z oblastí, o kterých bylo hovořeno i na předchozích setkáních v Nové Moldavě a v Gerniku a navrhl, aby konkrétní témata možné spolupráce předložila česká strana. Závěrem předala delegace panu starostovi i místostarostovi pozvání do Pošumaví a do Klenčí pod Čerchovem.

Na obecním úřadě v Coronini

V Coronini se nachází celá řada moderních penzionů, které slouží rybářům dojíždějícím z celého Rumunska k Dunaji chytat ryby. Protože rybolov a lov volně žijící zvěře by mohl být rovněž jedním z bodů vzájemné spolupráce, představil pan starosta jeden z nových penzionů. Po oficiálním jednání následoval oběd v restauraci Happy Fish u Nové Moldovy, kterého se zúčastnil a využil k neformálnímu rozhovoru i pan místostarosta Hrůza.

V odpoledních hodinách přejela delegace do obce Berzasca, kde byla na obecním úřadě přijata panem starostou Petru – Nicolae Furdui za přítomnosti místostarosty pana Traiana Mateescu. Pan starosta seznámil návštěvu s obcí Berzasca, jejíž místní částí je i česká vesnice Bígr (Bigar). V dalším rozhovoru byly naznačeny možnosti spolupráce, které pan starosta směřoval hlavně do hospodářské a podnikatelské činnosti zejména v oblasti budování malých pivovarů.

Jednání na obecním úřadě v Berzasce

Ubytování a večere opět za přítomnosti pánů starosta a místostarosty se uskutečnila v penzionu Ekaterina na břehu Dunaje.

Berzasca penzion Ekaterina

6. 5. 2017

Dopoledne se uskutečnila v opět doprovodu pánů starosty a místostarosty cesta na Bígr, kde návštěvu přijal pan Iosif Mleziva, ředitel a učitel místní školy, kterou navštěvuje 5 dětí. Je to možné díky národnostní politice rumunské vlády, které pro menšiny nechává otevřené školy i s takto malým počtem dětí. Diskuse se opět zaměřila na problematiku odchodu mladých lidí z marginálních oblastí a sociální problematiku. Opět bylo konstatováno, že venkov potřebuje rozvoj a podporu malých živností a řemesel.

Bígr škola

Po prohlídce obce následovalo další jednání na obecním úřadě s panem starostou, na kterém bylo stanoven další možný postup spolupráce jak mezi obcemi, tak i mezi místními akčními

skupinami. Pan starosta Furudui je zároveň předsedou zdejší místní akční skupiny, která má schválenou strategii místního rozvoje a může tedy se podílet na projektech spolupráce. Za prioritu považuje pan starosta vybudování minipivovaru na Bígru pro podporu cestovního ruchu. Dále se hovořilo o další možnosti spolupráce v podpoře cestovního ruchu, a to výměně turistů oběma směry mezi Českou republikou a Rumunskem. Zaměřena by měla být venkovské aktivity, lov, rybolov, popřípadě adrenalinové sporty a zážitky. Zvažuje se i možnost na podporu drobných povolání na venkově, že by žáci základních škol mohli v omezeném množství studovat na středních odborných školách v České republice. Závěrem pan starosta projevil zájem o spolupráci nejen v materiální oblasti, ale i v oblasti evropských hodnot, jako je udržení tradičních rodin, morálky a etiky. Delegace stejně jako v předchozích destinacích předala panu starostovi i místostarostovi pozvání do Pošumaví a do Klenčí pod Čerchovem. K nastartování spolupráce požádal pan starosta českou stranu, aby navrhla konkrétní termíny a program jednání a on, že se pokusí přizpůsobit, aby schůzka proběhla co nejrychleji.

Po obědě odcestovala skupina do Baile Herculane. Cestou se zastavila u monumentálního reliéfu vytesaného do skály v devadesátých letech minulého století, který představuje dáckého krále Decebala. Tento reliéf se stal základem pro rozvoj aktivit pro turisty v zajímavé oblasti, kde Dunaj protéká úzkými soutěskami Karpat. Je to příklad, že veřejnoprávní podpora a podnikatelská činnost musí jít ruku v ruce v rozvoji cestovního ruchu. Zde škálu služeb doplňuje ještě ženský klášter Mraconia, kde se vyrábí nejen pro turisty různé potravinářské i nepotravinářské bioprodukty, se kterými se mohli členové mise rovněž seznámit. V Baile Herculane se po ubytování v penzionu Magic výpravy ujal manažer pro turistické aktivity pan Dorin Balteanu, který poutavě vyprávěl nejen pověst o Herkulovi a jeho boji s hydrou, který se odehrál v místě dnešních lázní, ale i o historických skutečnostech. Lázně dnes staví svůj rozvoj nejen na termálních pramenech, ale i na marketingu spojených s příběhy slavných osobností, které se zde v průběhu let vystřídaly. Největší slávu zažily v době, kdy spadaly do Rakousko – uherské monarchie. Dnes se snaží svoji slávu obnovit za pomoci mecenášů, Rumunů, žijících v zahraničí. Díky laskavosti jednoho z nich měli členové delegace možnost si prohlédnout i vnitřek jednoho z rekonstruovaných paláců.

Baile Herculane

7. 5. 2017

V ranních hodinách se uskutečnil odjezd přes Maďarsko a Rakousko zpět do České republiky. Návrat do Klatov byl ve dvacet hodin.

Pracovní cesta byla z rumunské strany velmi dobře připravena zejména díky pánům Corneliu Martinovi, který zabezpečil program a panu Františku (Franciscu) Draxelovi, který obětavě tlumočil všechny formální i neformální odborné rozhovory. Oba dva pánové delegaci téměř nepřetržitě doprovázeli, takže všechny plánované body programu byly splněny. Cesta splnila účel, ke kterému byla realizována, a to aby se zástupci obou regionů poznali osobně, a aby na základě osobních zkušeností mohli uvažovat o směrech další spolupráce popřípadě přípravě společných projektů.